

Notat vedr.

Entreprenørskab på de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser

Baggrund

CAKI har som en del af sit fokusområde at bidrage til at styrke de studerendes mulighed for at forløse det kunstneriske potentiale i en entreprenant kontekst. Med udgangspunkt i de foregående års erfaringer og den aktuelle samfundssituation – nationalt såvel som globalt – følger her en opdateret definition af, hvorledes CAKI anskuer entreprenørskabsbegrebet i konteksten af de kunstneriske og kulturelle uddannelser.

Entreprenørskab inden for de kunstneriske og kulturelle uddannelser¹

På CAKI anskuer vi entreprenørskab som det at styrke studerendes og dimittenders professionelle virke og foretagsomhed. Skabende og udøvende kunstnere er oftest i den situation, at de er deres eget produkt. Dette skal forstås således, at det, der i kunstneriske sammenhænge tilbydes en aftager, oftest er dybt personligt, skabt med afsæt i evner og værdier af en udpræget subjektiv karakter.

Denne virkelighed skaber naturligt en sårbar og ofte udsat position for den enkelte, og fundamentet for en professionel karriere kan derfor virke skrøbeligt for mange. Dette gælder både når en ydelse eller et produkt tilbydes inden for det kulturelle område og når der er tale om andre sammenhænge, fx i private virksomheder.

For at imødekomme de særlige udfordringer, implicite såvel som eksplicite, der er forbundet med entreprenørskab på de kunstneriske og kulturelle fag, arbejder CAKI for at etablere læringsmæssige og rådgivningsrettede forløb, der opbygger de studerendes personlige og professionelle kompetencer inden for tre hovedområder:

Professionalisering – Foretagsomhed - Kunstnerisk Innovation

Professionalisering

Mange dimittender fra de kunstneriske og kulturelle uddannelser starter deres professionelle virke som selvbeskæftigede – oftest som freelancer eller selvstændig. Et vigtigt perspektiv for den selvbeskæftigede dimittend er således også den professionalisering, der sætter rammerne omkring det kunstneriske og kulturelle virke. Her tænkes altså ikke på den faglige professionalisering men på de strukturelle rammer, der sættes omkring den skabende og/eller udøvende praksis.

¹ Med de kunstneriske uddannelser henvises her til uddannelserne under Kulturministeriet samt de kulturelle uddannelser under Uddannelsesministeriet (Arkitekt- og Designskolerne)

Foretagsomhed

Foretagsomhed er et begreb, der definerer en persons evne til at omsætte tanker til forandrende handlinger, som har værdi for andre.² I CAKI arbejder vi med rammesætning af den kunstneriske faglighed med afsæt i foretagsomhedsbegrebet. Dette betyder blandt andet, at vi anskuer foretagsomhed som det at være i stand til at handle og omsætte sin viden og faglighed i handlinger, der skaber en social, økonomisk eller kulturel værdi i det omgivende samfund. Foretagsomhed anskues altså ud fra en rammesætning omkring samfundsforståelse og social intelligens i kombination med en dyb faglighed.

Der fokuseres derfor på, hvordan man som skabende og udøvende kunstner kan se sin personlige skabertrang i sammenhæng med behov og problemstillinger i det omgivende samfund og på denne baggrund være i stand til at skabe og synliggøre den kunstneriske værditilførsel til samfundet.

Kunstnerisk Innovation

Kunstnerisk innovation forstår vi som kunstneriske aktiviteter og processer, som skaber ny viden, der udvikler nye muligheder. Disse muligheder genererer ved udnyttelse en merværdi, der både bidrager til nye dimensioner for det kunstneriske udviklingsarbejde og kan skabe medværdi i forhold til samfundets og erhvervslivets anvendelse af kunstfaglig viden. Værdiskabelsen behøver for den kunstneriske innovations vedkommende ikke nødvendigvis at være af økonomisk art.

Kunstneriske processer og aktiviteter henviser til, at kunstnerisk innovation ikke opstår fra ren inspiration eller indskydelse, men fra bevidst stræben igennem et forløb. Fra skabelsen af ny viden til kvalificeret bearbejdning af denne viden og generering af idéer og muligheder, til udvælgelse og udvikling af processer og produkter til udnyttelse gennem aktivering inden for en større kontekst. Det være kunstnerisk, teknologisk eller samfundsmæssigt.

Kunstnerisk Innovation er således nært beslægtet med området [Kunstnerisk Udviklingsvirksomhed](#).

Entrepenørskab og intraprenørskab

Entrepenørskab kan tage forskellige former og have forskelligt omfang. Det kan være alt fra enkeltmandsprojekter på deltid til opstart af større virksomheder, der skaber flere arbejdspladser.

En entreprenant kultur er central for at styrke et lands evne til at udvikle, producere og markedsføre nye varer og tjenesteydelser. Det er en vigtig pointe, at værdiskabelsen i forbindelse med entrepenørskab ikke nødvendigvis behøver at være økonomisk. Den kan også være eksempelvis social eller kulturel.

Mange kalder også entrepenørskab for iværksætteri. Begge betegnelser dækker over at kombinere ressourcer, fx viden, idéer, innovationer og penge. Den mest kendte form for entrepenørskab er at starte en ny forretning. I løbet af de seneste år er entrepenørskab blevet udvidet til også at inkludere sociale og politiske former for entreprenant aktivitet.

En retning inden for entrepenørskab er den sociale entrepenør, der opdager et socialt problem og benytter sig af entrepenørielle principper til at organisere, skabe og administrere et projekt for at skabe social forandring.

Intraprenørskab referer til entreprenante aktiviteter inden for et eksisterende firma eller en organisation.

² Ref. Anne Lindstad Kirketerp, Ph.D. afhandlingen 'Pædagogik og didaktik i Entrepenørskabsundervisningen', Syddansk Universitetsforlag 2010.